



הוא נקרא לבית-החולים. «התכונן!» אמרו לו. הוא נסע מהר, התקבל, נעשו לו הבדיקות הנדרשות, ואו הודיעו לו: «המישפחה מסרבת לאשר הוצאת כליה». אחרי חודשיים נתקבלה קריאה בהולה מבית-החולים הדסה בעיר-כרם. אהוד הגיע. שוב סידרת בדיקות וציפייה. שעות אחדות לאחר מכן התקבלה הודעה טלפונית בבית-החולים: «אם תשתילו כליה נשרוף את בית-החולים». המטלפנים הזדהו כתלמידי ישיבה ממאה-שערים.

אהוד והוריו שבו הביתה. ערב אחד הציעו להם ראיון בעלי כותרת. אהוד התראיין ועימו הפרופסור אריה דורסט מבית-החולים הדסה. לקראת סוף הראיון טלפנו מבית-החולים והזעיקו את הרופא.

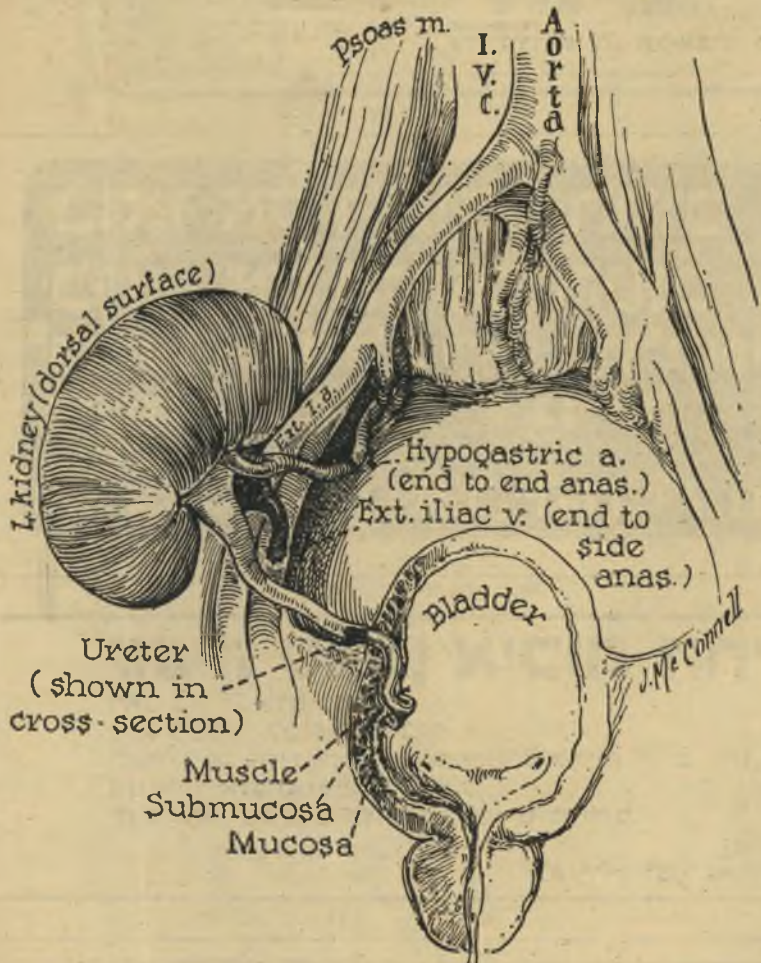
הסתבר שלחדר-המיון הגיעה נפגעת תאונת-דרכים, ילדה בת 8. אביה של הילדה הוא חולה-כליות מזה שנים אחדות, ומחובר לכליה מלאכותית. מצבה של הילדה היה אנוש. היא נותחה, אולם ללא תוצאות. אביה של הילדה הודיע כי הוא מוכן לחתום על הוצאת הכליה של בתו. אהוד נמצא כמתאים ביותר להשתלה. קראו לו בשלי-שית. שעות אחדות אחרי שהגיע בוצעו הוצאת הכליה וההשתלה. בתחילה נראה הכל שפיר. הכליה החדשה תיפקדה, אדי הרגיש טוב. אך גופו כבר היה חולה מדי. הופיעו בצקות קשות בריאות, נפיחות

## אחדות דישות נדירה

שני הרבנים הראשיים עובדיה יוסף ושלמה גורן טוענים, בניגוד לדיעה המקובלת בציבור, ואחרי מחקר מקיף שעשה כל אחד מהם לחוד, כי השתלת כליות וקרניות הן חובה ופיקוח-נפש, וכי תרומת האיברים לאדם חולה היא מיצווה, שעל כל אדם לקיימה.



**ערב המוות** אהוד בן-דרור שצולם ימים ספורים אחרי השתלת הכליה. ההשתלה נעשתה בשלב מתקדם ומאוחר. של המחלה, כי לפני כן לא נמצא תורם. אהוד לא הצליח להתגבר על הליכי ההחלמה והכליה הוצאה. גופו של אהוד כבר היה חולה מדי והוא נפטר כחודשיים לאחר ניתוח ההשתלה.



# השתלה מתרת!

**כך שותלים** תוך 24 שעות מהוצאת הכליה מגוף המת חייבים לשתול אותה בגוף החי. היא מושתלת באיזור המיפשה, מקדימה, כשהחייבורים הם עורק הכליה המושתלת עם עורק הכליות כשווריד מתחבר לווריד. שתי הכליות שאינן מתפקדות אינן מוצאות, כי הן מהוות גורם חשוב ביצירת ההמוגלובין.

מלבד התרומת מאנשים חיים, בעיקר בני מישפחה, נפוצות ביותר השתלות ממתים. תורם פוטנציאלי הוא כל אדם עד גיל 50 ללא מחלות כרוניות כמו סכרת, גידולים ממאירים ויתר-לחץ-דם. המתאימים ביותר הם אותם נפגעי תאיר-נות-הדרכים. (המשך בעמוד 58)

ברגליים, הנשימה היתה קשה. הסכנה הישירה היתה דחיית הכליה המושתלת. כדי לא להכביד על מערכות הגוף החליטו להוציא את הכליה. «אפילו שזה רק לחר דש, זה היה כדאי. כבר שכחתי מה זה להיות בן-אדם שלם» אמר אהוד אחרי-כן. אחרי חודשיים הוחמר מצבו והוא נפטר. התפתחות השתלות הכליה נחשבת אחד ההישגים המוזרים של המאה. ב-1954 בוצעה ההשתלה המוצלחת זר ראשונה. אך היא בוצעה מתאומה לתאומה זהה. דחיפה משמעותית להצלחת ההשתלות ניתנה בשנות השישים, עם הרכבת תרופות נוגדות-דחיה. יחד עימן התפתח מדע של התאמת סיווגי הרקמות בין התורם למושתל, דבר שמפחית את סכנת הדחייה.

**בזק לאברים, אלא שהחורמים מודיעים לכשימוחו הם פרטים להוציא מהם כליות או קרניות העדנים כדי להשתילם סיר כגוף של חולה שימצא בארחה שעה הסמתיין ומצפה להשתלה כדי להציל את חייו או את ראייתו. החרטה זו לא רק פותרת אלא היא מצוה, ויש בה סוסם הצלח נפסות. מכיון שגדולי הפוסקים כדורות עברו: בעל הנודע כיהודה**